חוברת תרגול

קניות חכמות – מהמכולת ועד המוח של הקונה

מסלול: חט"ב · חנ"מ

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ כיתה: _____

איך עובדים עם החוברת?

- קוראים את דף התזכורת.
- שלב א' – מזהים ומתאימים · שלב ב' – מבינים ובוחרים · שלב ג' – מיישמים וכותבים.
- חזרה מסכמת ו־ בדיקה עצמית בסוף.
- רוצים עוד? המשחקים באתר: kniyot-chachamot.sites.tab.bot

תזכורת – מה למדנו?

כסף בכיס: מחירים, עודף ותקציב

- בכל קנייה יש שלושה מספרים חשובים: כמה כסף יש לי , כמה עולה מה שבחרתי ו כמה עודף אקבל .
- לחם וחלב: 8 + 6 = 14 ₪ .
- מיץ ועוגייה: 4.90 + 3.10 = 8 ₪ . טיפ: קודם מחברים את השקלים (3+4=7), אחר כך את האגורות (10+90=100 אגורות = עוד שקל).

משווים מחירים: מחיר ליחידה

- לפעמים אותו דבר נמכר בכמה גדלים. כדי לדעת מה משתלם, בודקים כמה עולה כל יחידה אחת .
- לחמנייה בודדת: 2.50 ₪ . חבילה של 6 לחמניות: 12 ₪ .
- בחבילה: 12 ÷ 6 = 2 ₪ ללחמנייה . החבילה זולה יותר – אם באמת נאכל 6 .

צורך, רצון ומבצעים

- צורך הוא משהו שבלעדיו קשה לחיות או ללמוד: אוכל, מים, בגדים לפי מזג האוויר, תרופה, מחברות. רצון הוא משהו נחמד שכיף שיש: ממתק, צעצוע חדש, משחק.
- מעיל לחורף כשהישן קטן
- מעיל שני בצבע אחר

קבלה, מע"מ וזכויות הצרכן

- קבלה היא פתק שמקבלים בקופה. כתוב בה:
- שם החנות והתאריך
- כל מוצר שקנינו ומחירו

מי שולט במוח של הקונה?

- חנויות ואתרים יודעים איך המוח שלנו מקבל החלטות – ומשתמשים בזה. רגע לפני עונת המבצעים הגדולים של סוף נובמבר, בואו נכיר ארבעה "כפתורים" שמנסים ללחוץ עליהם.
- רשימה ותקציב לפני שהמבצע מתחיל.
- צילום מסך של המחיר שבוע לפני – כדי לבדוק אם ההנחה אמיתית.

שלב א' – מזהים ומתאימים

תרגיל 1: צורך או רוצה? חכם או מלכודת?

מיינו את המילים ממאגר המילים לטבלה.

מאגר מילים: בודקים מדיניות החזרה לפני קנייה ברשת · בודקים מה היה המחיר שבוע לפני המבצע · כותבים רשימה ותקציב לפני היציאה · משווים מחיר בשתי חנויות · משווים מחיר ל־100 גרם בין שתי אריזות · מחכים לילה לפני קנייה גדולה · שומרים קבלה כדי להחזיר בזמן · בודקים את הקבלה עוד ליד הקופה

קנייה חכמה	מלכודת קנייה

תרגיל 2: בלש הטריקים

כתבו ליד כל פריט את האות של בן הזוג המתאים.

פריט	האות	בן הזוג
1. אפקט הפיתיון	____	א. "הנמכר ביותר השבוע"
2. עיגון	____	ב. "499 ₪" מחוק ולידו "249 ₪"
3. FOMO – פחד להחמיץ	____	ג. קפה קטן 9 ₪, בינוני 15 ₪, גדול 16 ₪

4. שעון עצר	____	ד. ”המבצע נגמר בעוד 04:59”
5. הוכחה חברתית	____	ה. 19.99 ₪ במקום 20 ₪
6. מחיר שבור	____	ו. ”נשארו רק 3! 12 אנשים צופים עכשיו”

שלב ב׳ – מבינים ובוחרים

תרגיל 3: חשבון בקופה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. שקית אורז של 500 גרם עולה 7 ₪. מה המחיר ל־100 גרם?

א. 0.70 ₪ ב. 3.50 ₪ ג. 1.40 ₪

2. דגני בוקר: 750 גרם ב־22.50 ₪. מה המחיר ל־100 גרם?

א. 3.50 ₪ ב. 3 ₪ ג. 2.25 ₪

3. בקבוק של 1.5 ליטר עולה 6 ₪. מה המחיר לליטר?

א. 4 ₪ ב. 3 ₪ ג. 6 ₪

4. חולצה ב־120 ₪ בהנחה של 25%. כמה משלמים?

א. 90 ₪ ב. 95 ₪ ג. 100 ₪

5. מבצע 1+1 על שמפו שעולה 24 ₪. כמה עולה כל בקבוק בפועל?

א. 6 ₪ ב. 24 ₪ ג. 12 ₪

6. "השני ב־50%" על מוצר ב־40 ₪. קונים שניים. מה ההנחה על כל הקנייה?

א. 20% ב. 50% ג. 25%

7. מחיר לצרכן (כולל מע"מ 18%) הוא 118 ₪. מה המחיר לפני מע"מ?

א. 100.18 ₪ ב. 96.76 ₪ ג. 100 ₪

8. מחיר לפני מע"מ 50 ₪. כמה מע"מ (18%) נוסף?

א. 18 ₪ ב. 9 ₪ ג. 8.50 ₪

תרגיל 4: מסבירים במילים שלנו

לכל שאלה כתובה התשובה הנכונה. הסבירו במשפט אחד או שניים למה היא נכונה.

1. שקית אורז של 500 גרם עולה 7 ₪. מה המחיר ל־100 גרם? התשובה: 1.40 ₪. למה?

_____

_____

2. דגני בוקר: 750 גרם ב־22.50 ₪. מה המחיר ל־100 גרם? התשובה: 3 ₪. למה?

_____

_____

תרגיל 5: בוחן: מי שולט במוח של הקונה?

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. בקולנוע: פופקורן קטן 12 ₪, בינוני 20 ₪, גדול 21 ₪. מה תפקיד הבינוני?

א. לחסוך לקונים ב. פיתיון – לגרום לגדול להיראות משתלם

ג. להיות הכי נמכר

2. ליד המחיר 249 ₪ מופיע "499 ₪" מחוק. איזה טריק זה?

א. הוכחה חברתית ב. FOMO ג. עיגון

3. "נשארו רק 2 במלאי! 23 אנשים צופים עכשיו". על מה זה לוחץ?

א. מחשבה איטית ב. עיגון ג. FOMO – הפחד להחמיץ

4. איזה מצב מוחי הטריקים מנסים להפעיל?

א. המצב האיטי – שקול ומחשב ב. המצב המהיר – אוטומטי ורגשי

ג. שניהם באותה מידה

5. מה הדרך הטובה לבדוק אם הנחה ביום המבצעים אמיתית?

א. להשוות למחיר המוצר בשבועות שלפני ב. לבדוק כמה אנשים צופים

ג. להאמין למחיר המחוק

6. "רק 33 ₪ לחודש!" על מוצר של 400 ₪ ב־12 תשלומים. מה ההטעיה?

א. זה זול מ־33 ₪ ב. המחיר נראה קטן, אבל המחיר המלא גבוה

ג. אין הטעיה

7. איזו פעולה מפעילה את המצב האיטי ומגינה מפני טריקים?

א. לקנות שניים ליתר ביטחון ב. ללחוץ מהר לפני שייגמר

ג. לסגור את המסך לחמש דקות ולחשב

8. "הנמכר ביותר השבוע!" – איך הטריק הזה נקרא?

א. הוכחה חברתית ב. פיתיון ג. מחיר שבור

תרגיל 6: מסבירים במילים שלנו

לכל שאלה כתובה התשובה הנכונה. הסבירו במשפט אחד או שניים למה היא נכונה.

1. בקולנוע: פופקורן קטן 12 ₪, בינוני 20 ₪, גדול 21 ₪. מה תפקיד הבינוני? התשובה: פיתיון – לגרום לגדול להיראות משתלם. למה?

_____

_____

2. ליד המחיר 249 ₪ מופיע "499 ₪" מחוק. איזה טריק זה? התשובה: עיגון. למה?

_____

_____

שלב ג' – מיישמים וכותבים

תרגיל 7: צעד אחר צעד: קונים נכון

כתבו בכל ריבוע את מספר השלב לפי הסדר הנכון.

1. השוואת מחירים חכמה

☐	מוצאים על השלט את המחיר ליחידת מידה
☐	קוראים את המשקל או הנפח על האריזה
☐	משווים בין שתיים–שלוש אריזות
☐	בודקים אם באמת נשתמש בכל הכמות

2. לפני "קנה עכשיו"

☐	בודקים מחיר באתר או בחנות נוספת
☐	קוראים את מדיניות הביטול וההחזרה
☐	מחשבים מחיר כולל משלוח
☐	עוצרים ושואלים: צריך או רוצה?

3. מחזירים מוצר שקניתי בחנות

☐	שומרים את הקבלה ואת האריזה
☐	מבקשים לבטל את העסקה
☐	חוזרים לחנות בתוך 14 ימים
☐	לא משתמשים במוצר

תרגיל 8: אתגר התקציב

ענו בכתב על הכרטיסים.

1. (תקציב חודשי 300 ₪) בנו תקציב חודשי של 300 ₪ עם 5 סעיפים, לפחות 15% לחיסכון.

2. (יום המבצעים הגדול) יש לכם 250 ₪ ליום המבצעים. כתבו רשימה ותקציב מראש.

3. (השוואה ומע"מ) בחרו שני מוצרים בגדלים שונים בבית וחשבו מחיר ל־100 גרם.

4. (זכויות) קניתם בחנות נעליים ב־180 ₪ ולא נעלתם. אחרי 5 ימים רוצים לבטל. מה מותר? כמה דמי ביטול לכל היותר?

תרגיל 9: אתגרי כתיבה

בחרו לפחות שניים וכתבו תשובה מלאה.

1. מצאו מבצע אמיתי בעלון או באתר וחשבו את ההנחה באחוזים ואת המחיר ליחידה.

2. כתבו מלכודת קנייה שנפלתם בה (או ראיתם) ואיך הייתם נמנעים ממנה היום.

3. כתבו את השלבים לביטול קנייה באינטרנט.

חזרה מסכמת

שאלות מכל הנושאים – בלי להציץ בחוברת!

1. "השני ב־50%" על מוצר ב־40 ₪. קונים שניים. מה ההנחה על כל הקנייה?

א. 25% ב. 10% ג. 20%

2. המחיר עלה בשקט מ־80 ל־100 ₪, ואז הוכרז "מבצע 20%". מה המחיר עכשיו?

א. 80 ₪ – בדיוק כמו לפני העלייה ב. 84 ₪ ג. 64 ₪

3. מוצר ב־200 ₪: 20% הנחה ואחר כך עוד 10% על המחיר המוזל. מחיר סופי?

א. 144 ₪ ב. 160 ₪ ג. 140 ₪

4. ראיתם אוזניות ב"מבצע" ומאוד רציתם. מה הכי חכם?

א. לחכות לילה, לבדוק מחיר בעוד מקום ולבדוק תקציב ב. לקנות שתיים

ג. לפרוס לתשלומים בלי לחשוב

משפט משלי

כתבו משפט אחד שמשתמש בשני הפריטים יחד.

1. הוכחה חברתית + "הנמכר ביותר השבוע"

_____

_____

2. חבילה + "שלישייה ב־100 ₪" כשצריך רק אחד

_____

_____

בדיקה עצמית

סמנו ✔ בעמודה המתאימה:

נושא	אני יודע/ת	כמעט	צריך עוד תרגול
כסף בכיס: מחירים, עודף ותקציב			
משווים מחירים: מחיר ליחידה			
צורך, רצון ומבצעים			
קבלה, מע"מ וזכויות הצרכן			
מי שולט במוח של הקונה?			

מה למדתי? מה עדיין קשה לי?

מפתח תשובות למורה – חט"ב · חנ"מ

שלב א' – מזהים ומתאימים

תרגיל 1: צורך או רוצה? חכם או מלכודת?

קנייה חכמה	מלכודת קנייה
בודקים מדיניות החזרה לפני קנייה ברשת	
בודקים מה היה המחיר שבוע לפני המבצע	
כותבים רשימה ותקציב לפני היציאה	
משווים מחיר בשתי חנויות	
משווים מחיר ל־100 גרם בין שתי אריזות	
מחכים לילה לפני קנייה גדולה	
שומרים קבלה כדי להחזיר בזמן	
בודקים את הקבלה עוד ליד הקופה	

תרגיל 2: בלש הטריקים

פריט	האות	בן הזוג
1. אפקט הפיתיון	ג	א. "הנמכר ביותר השבוע"
2. עיגון	ב	ב. "499 ₪" מחוק ולידו "249 ₪"
3. FOMO – פחד להחמיץ	ו	ג. קפה קטן 9 ₪, בינוני 15 ₪, גדול 16 ₪
4. שעון עצר	ד	ד. "המבצע נגמר בעוד 04:59"
5. הוכחה חברתית	א	ה. 19.99 ₪ במקום 20 ₪
6. מחיר שבור	ה	ו. "נשארו רק 3! 12 אנשים צופים עכשיו"

שלב ב' – מבינים ובוחרים

תרגיל 3: חשבון בקופה

1. שקית אורז של 500 גרם עולה 7 ₪. מה המחיר ל־100 גרם?

✔ ג. 1.40 ₪

2. דגני בוקר: 750 גרם ב־22.50 ₪. מה המחיר ל־100 גרם?

✔ ב. 3 ₪

3. בקבוק של 1.5 ליטר עולה 6 ₪. מה המחיר לליטר?

✔ א. 4 ₪

4. חולצה ב־120 ₪ בהנחה של 25%. כמה משלמים?

✔ א. 90 ₪

5. מבצע 1+1 על שמפו שעולה 24 ₪. כמה עולה כל בקבוק בפועל?

✔ ג. 12 ₪

6. "השני ב־50%" על מוצר ב־40 ₪. קונים שניים. מה ההנחה על כל הקנייה?

✔ ג. 25%

7. מחיר לצרכן (כולל מע"מ 18%) הוא 118 ₪. מה המחיר לפני מע"מ?

✔ ג. 100 ₪

8. מחיר לפני מע"מ 50 ₪. כמה מע"מ (18%) נוסף?

✔ ב. 9 ₪

תרגיל 4: מסבירים במילים שלנו

1. שקית אורז של 500 גרם עולה 7 ₪. מה המחיר ל־100 גרם? התשובה: 1.40 ₪. למה?

7 ÷ 500 × 100 = 1.40

2. דגני בוקר: 750 גרם ב־22.50 ₪. מה המחיר ל־100 גרם? התשובה: 3 ₪. למה?

22.50 ÷ 7.5 = 3

תרגיל 5: בוחן: מי שולט במוח של הקונה?

1. בקולנוע: פופקורן קטן 12 ₪, בינוני 20 ₪, גדול 21 ₪. מה תפקיד הבינוני?

✔ ב. פיתיון – לגרום לגדול להיראות משתלם

2. ליד המחיר 249 ₪ מופיע "499 ₪" מחוק. איזה טריק זה?

✔ ג. עיגון

3. "נשארו רק 2 במלאי! 23 אנשים צופים עכשיו". על מה זה לוחץ?

✔ ג. FOMO – הפחד להחמיץ

4. איזה מצב מוחי הטריקים מנסים להפעיל?

✔ ב. המצב המהיר – אוטומטי ורגשי

5. מה הדרך הטובה לבדוק אם הנחה ביום המבצעים אמיתית?

✔ א. להשוות למחיר המוצר בשבועות שלפני

6. "רק 33 ₪ לחודש!" על מוצר של 400 ₪ ב־12 תשלומים. מה ההטעיה?

✔ ב. המחיר נראה קטן, אבל המחיר המלא גבוה

7. איזו פעולה מפעילה את המצב האיטי ומגינה מפני טריקים?

✔ ג. לסגור את המסך לחמש דקות ולחשב

8. "הנמכר ביותר השבוע!" – איך הטריק הזה נקרא?

✔ א. הוכחה חברתית

תרגיל 6: מסבירים במילים שלנו

1. בקולנוע: פופקורן קטן 12 ₪, בינוני 20 ₪, גדול 21 ₪. מה תפקיד הבינוני? התשובה: פיתיון – לגרום לגדול להיראות משתלם. למה?

זה אפקט הפיתיון: אפשרות שנועדה להזיז אותנו לגדול

2. ליד המחיר 249 ₪ מופיע "499 ₪" מחוק. איזה טריק זה? התשובה: עיגון. למה?

המחיר המחוק הוא עוגן שגורם ל־249 להיראות זול

שלב ג' – מיישמים וכותבים

תרגיל 7: צעד אחר צעד: קונים נכון

1. השוואת מחירים חכמה

2	מוצאים על השלט את המחיר ליחידת מידה
1	קוראים את המשקל או הנפח על האריזה
3	משווים בין שתיים–שלוש אריזות
4	בודקים אם באמת נשתמש בכל הכמות

2. לפני "קנה עכשיו"

2	בודקים מחיר באתר או בחנות נוספת
4	קוראים את מדיניות הביטול וההחזרה
3	מחשבים מחיר כולל משלוח
1	עוצרים ושואלים: צריך או רוצה?

3. מחזירים מוצר שקניתי בחנות

1	שומרים את הקבלה ואת האריזה
4	מבקשים לבטל את העסקה
3	חוזרים לחנות בתוך 14 ימים
2	לא משתמשים במוצר

תרגיל 8: אתגר התקציב

1. (תקציב חודשי 300 ₪) בנו תקציב חודשי של 300 ₪ עם 5 סעיפים, לפחות 15% לחיסכון.

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

2. (יום המבצעים הגדול) יש לכם 250 ₪ ליום המבצעים. כתבו רשימה ותקציב מראש.

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

3. (השוואה ומע"מ) בחרו שני מוצרים בגדלים שונים בבית וחשבו מחיר ל־100 גרם.

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

4. (זכויות) קניתם בחנות נעליים ב־180 ₪ ולא נעלתם. אחרי 5 ימים רוצים לבטל. מה מותר? כמה דמי ביטול לכל היותר?

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

תרגיל 9: אתגרי כתיבה

1. מצאו מבצע אמיתי בעלון או באתר וחשבו את ההנחה באחוזים ואת המחיר ליחידה.

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

2. כתבו מלכודת קנייה שנפלתם בה (או ראיתם) ואיך הייתם נמנעים ממנה היום.

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

3. כתבו את השלבים לביטול קנייה באינטרנט.

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

חזרה מסכמת

1. "השני ב־50%" על מוצר ב־40 ₪. קונים שניים. מה ההנחה על כל הקנייה?

✔ א. 25%

2. המחיר עלה בשקט מ־80 ל־100 ₪, ואז הוכרז "מבצע 20%". מה המחיר עכשיו?

✔ א. 80 ₪ – בדיוק כמו לפני העלייה

3. מוצר ב־200 ₪: 20% הנחה ואחר כך עוד 10% על המחיר המוזל. מחיר סופי?

✔ א. 144 ₪

4. ראיתם אוזניות ב"מבצע" ומאוד רציתם. מה הכי חכם?

✔ א. לחכות לילה, לבדוק מחיר בעוד מקום ולבדוק תקציב

משפט משלי

1. הוכחה חברתית + "הנמכר ביותר השבוע"

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

2. חבילה + "שלישייה ב־100 ₪" כשצריך רק אחד

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.